

Inhoudsopgave

Deel 1: Introductie

Inleiding *Deel 1: Introductie* 3

Hoofdstuk 1 De programmeeromgeving (IDE) 5

- Wat is een IDE? 5
- Opstarten 5
- Naam geven 7
- Spelregels naamgeving 8
- De IDE 9
- Je eerste programma 9
- De eerste handeling 10
- Debuggen 11
- Properties (Eigenschappen) 11
- De Code Editor 11
- Wat weet je nu? 13

Hoofdstuk 2 Controls 15

- Button 15
- TextBox 15
- Label 16
- RadioButton 16
- Webbrowser 17
- Opdracht Controls 1 17*

Hoofdstuk 3 Variabelen 19

- Wat is een variabele? 19
- De tafel van X 19
- Werking van een variabele 19
- Typen variabelen 21
- Getallen 22
- Teksten 24
- Logische variabele 27
- DatumTijd-variabele 28
- Voorbeeld Datum 28*
- Omzetten van variabelen: van teken naar getal 31
- Omzetten van variabelen: van getal naar tekst 31

- Bereik van variabelen 31
  - Opdracht Variabelen 1: Naam* 32
  - Opdracht Variabelen 2: Invoer getallen* 32

Hoofdstuk 4 Foutafhandeling 33

- Wat is foutafhandeling? 33
- Foutafhandeling met de MessageBox 33
  - Voorbeeld Foutafhandeling* 34
  - Opdracht Foutmelding 1: Messagebox* 37
- Foutafhandeling met de ErrorProvider 37
  - Opdracht Foutmelding 2: ErrorProvider* 38

Hoofdstuk 5 Selectie 39

- Wat is een selectie? 39
- Hoe maak je een selectie 39
  - Opdracht Selectie 1: Leeftijdchecker 1* 39
  - Opdracht Selectie 2: Leeftijdchecker 2* 40
- Nesten 40
  - Opdracht Selectie 3: Nesten* 40
  - Opdracht Selectie 4: CheckBoxes* 40
  - Opdracht Selectie 5: AddYears* 40
  - Opdracht Selectie 6: DateTimePicker* 41
  - Opdracht Selectie 7: Motorrijbewijs ** 41
  - Opdracht Selectie 8: Soort motor ** 41
- If ... else 42
  - Opdracht Selectie 9: Maandnamen met if ... else* 43
- Switch 43
  - Opdracht Selectie 10: Maandnamen met switch* 45

Hoofdstuk 6 Herhaling 47

- Wat is een herhaling? 47
  - Voorbeeld Strafregels schrijven* 47
  - Opdracht Herhaling 1: Rij getallen zonder loop* 48
- Het gebruik van een loop (herhaling) 48
  - Opdracht Herhaling 2: Rij getallen met loop* 49
- Herhaling met behulp van een variabele 49
  - Opdracht Herhaling 3: Rij getallen met variabele loop* 50
- Herhaling 50
  - Opdracht Herhaling 4: De tafel van ...* 51
  - Opdracht Herhaling 5: Meerdere tafels* 51
  - Opdracht Herhaling 6: Machten* 51
  - Opdracht Herhaling 7: Faculteit uitrekenen* 52
  - Opdracht Herhaling 8: De rij van Fibonacci ** 52
- Meer loops 53
- do ... while 53
  - Opdracht Herhaling 9: Do ... while-loop* 53

for 53
    Opdracht Herhaling 10: for ... 54
foreach 54

Hoofdstuk 7 Events 55

Wat is een event? 55
Het gebruik van events 56
    Voorbeeld-event: waar ben ik? 56
Toepassing 59
    Opdracht Event 1: Geheimschrijver 59
    Opdracht Event 2: Kleurenwisselaar * 59

Hoofdstuk 8 Methoden 61

Wat is een methode? 61
Hoe maak je een methode? 62
    Voorbeeld Methode 62
    Opdracht Methode 1: Welkomstboodschap 63
    Opdracht Methode 2: Oppervlakte 63
    Opdracht Methode 3: Omtrek 63

Hoofdstuk 9 Arrays 65

Wat is een Array? 65
Hoe maak je een Array? 65
    Opdracht Array 1: Hele getallen 66
    Opdracht Array 2: Decimale getallen 66
    Opdracht Array 3: Teksten 66
Toegang tot een element van de Array 66
    Opdracht Array 4: Hele getallen 66
    Opdracht Array 5: Teksten 66
    Opdracht Array 6: Teksten en nummers 67
Bewerkingen met Arrays 67
    Opdracht Array 7: Een element van een array bewerken 67
    Opdracht Array 8: De elementen van twee arrays combineren 68
Herhaling en Arrays 68
Een Array sorteren 69
    Opdracht Array 9: Getallen sorteren 69
    Opdracht Array 10: Teksten sorteren 69
    Opdracht Array 11: Bewerken 69
Problemen met Arrays 69
    Opdracht Array 12: Resize 69
    Opdracht Array 13: Te groot 70
    Opdracht Array 14: Letters tellen * 70

Hoofdstuk 10 Teken en 71

Waarom tekenen? 71
Eenvoudig tekenen 71

<i>Voorbeeld Tekenen: Lijn trekken</i>	71
<i>Opdracht Tekenen 1: Verticale tralies</i>	72
<i>Opdracht Tekenen 2: Horizontale tralies</i>	72
<i>Opdracht Tekenen 3: Raster</i>	72
Interactief tekenen met invoervelden	72
<i>Opdracht Tekenen 4: Variabel raster</i>	73
Interactief tekenen met events	74
<i>Opdracht Tekenen 5: Een halve lijn</i>	74
<i>Opdracht Tekenen 6: De hele lijn</i>	74
Andere objecten tekenen	75
<i>Opdracht Tekenen 7: Rechthoek</i>	75
<i>Opdracht Tekenen 8: Rechthoek met diagonaal</i> *	76
<i>Opdracht Tekenen 9: Ellips</i>	76
Tekenen door meerdere punten	76
<i>Opdracht Tekenen 10: Lijnen</i>	77
<i>Opdracht Tekenen 11: Golven</i> *	78
Hoofdstuk 11 Klasse (class)	79
Wat is een class?	79
Interface	79
Encapsulation	79
Herbruikbaar	80
Gebruik van een klasse	80
Het maken van de klasse (beschrijving)	80
Vormgeven van de klasse	81
Public versus Private	81
Eigenschappen (properties)	81
<i>Opdracht Klasse 1: Rechthoek aanmaken</i>	83
Gebruik van een klasse	83
Constructor	84
<i>Opdracht Klasse 2: Rechthoekberekeningen</i>	86
<i>Opdracht Klasse 3: Rechthoek-constructor</i>	86
Het invoerveld	86
Overloaden	87
<i>Opdracht Klasse 4: Rechthoek overloaden</i>	87
Het tekenen	88
<i>Opdracht Klasse 5: Rechthoek tekenen</i>	88
Uitbreiden van de klasse	88
<i>Opdracht Klasse 6: Rechthoek uitbreiden</i>	91
Afsluiting	93
Bijlagen	95
ASCII tabel deel 1: Besturingscodes	95
ASCII tabel deel 2: Tekens	96
Begrippen	97
Naming conventions C#	98

Deel 2: Gegevens

Inleiding *Deel 2: Gegevens* 105

Hoofdstuk 1: Interne gegevens 107

Array 107

Voorbeeld Array 1: Smoothies met ingrediëntenlijst 107

Opdracht Array 1: Telefoonmerkenlijst 123

Wat heb je nu geleerd? 124

Value type versus Reference type 124

Voorbeeld Array 2: Smoothies met uitgebreide ingrediëntenlijst 125

Opdracht Array 2: Uitgebreide telefoonmerkenlijst 143

Wat heb je nu geleerd? 143

List<T> 144

Voorbeeld List<T> 1: Ingrediëntenlijst 144

Opdracht List<T> 1: Telefoonmerkenlijst 146

Wat heb je nu geleerd? 147

List versus Array 147

Enumerable (opsommingen) 147

Voorbeeld Enum 1: Landenlijst 148

Opdracht Enum 1: Telefoonmerkenlijst 153

Voorbeeld Enum 2: Uitgebreide enum 153

Wat heb je nu geleerd? 172

Eenvoudige objecten (Structs) 173

Voorbeeld Struct 1: Postcode 173

Opdracht Struct 1: 3D-punt 181

Opdracht Struct 2: Telefoonnummer 181

Opdracht Struct 3: Geografische coördinaten 181

Opdracht Struct 4: Geografische coördinaten aanvulling * 182

Wat heb je nu geleerd? 182

Hoofdstuk 2: Bestanden (externe gegevens) 183

Tekstbestanden 183

Voorbeeld Tekstbestanden 1: String-variabele opslaan 184

Opdracht Tekstbestanden 1: String Array wegschrijven 188

Voorbeeld Tekstbestanden 2: Gedeelte van een string Array opslaan 188

Opdracht Tekstbestanden 2: String Array meerdere selecties 190

Opdracht Tekstbestanden 3: Bewaren gebruikersinstellingen * 190

Wat heb je nu geleerd? 191

.csv-bestanden (Comma Separated Values) 191

Voorbeeld .csv-bestanden 1: .csv-bestand aanmaken vanuit formulier 192

Opdracht .csv-bestanden 1: Flexibele opslag 198

Opdracht .csv-bestanden 2: Klassenlijst 198

Voorbeeld .csv-bestanden 2: .csv-bestand inlezen 199

Opdracht .csv-bestanden 3: Klassenlijst inlezen 199
Opdracht .csv-bestanden 4: Klassenlijst inlezen Extra * 199
Wat heb je nu geleerd? 200

Afbeeldingen 200

Voorbeeld Afbeeldingen 1: Inlezen afbeeldingen 200
Opdracht Afbeeldingen 1: Liquid layout-form 205
Opdracht Afbeeldingen 2: Instellingen 205
Opdracht Afbeeldingen 3: Crashbestendig maken 206
Opdracht Afbeeldingen 4: Draaien en flippen 206
Opdracht Afbeeldingen 5: Kopiëren 206
Opdracht Afbeeldingen 6: Afbeeldingen en tekenen 207
Opdracht Afbeeldingen 7: Thumbnails * 207
Wat heb je nu geleerd? 207

Video 207

Voorbeeld Video 208
Opdracht Video 1: Extra knoppen en bestandsinformatie 215
Opdracht Video 2: Extra instellingen toevoegen 215
Opdracht Video 3: Meerdere bestanden selecteren en afspelen * 215
Wat heb je nu geleerd? 215

Hoofdstuk 3: Systeembestanden (externe gegevens) 217

Windows registry 217

Voorbeeld registry: Opvragen gegevens 218
Wat heb je nu geleerd? 221

XML-bestanden 221

Voorbeeld XML 1: Inlezen XML-bestand 222
Opdracht XML 1: ListBox vullen vanuit XML 229
Opdracht XML 2: Extra selectieveld 229
Opdracht XML 3: DataGridView 229
Opdracht XML 4: Weerstation * 230
Voorbeeld XML 2: Schrijven naar een XML-bestand 230
Opdracht XML 5: Landenlijst 233
Wat heb je nu geleerd? 233

Nawoord 235

Deel 3: Databases

Inleiding *Deel 3: Databases* 239

- C# en databases 239
- Benodigde voorkennis 239
- Hoe werk je met dit boek? 240

Hoofdstuk 1 Introductie databases 241

- Wat is een database? 241
- Relationele databases 241
- De databases in dit boek 243

Hoofdstuk 2 Hoe werkt het? 245

- DataSets 245
  - Voorbeeld 1: Nieuwe DataSet aanmaken met één DataTable* 246
  - Opdracht DataSet 1: Garage / tabel Auto's* 249
  - Opdracht DataSet 2: Landen, tabellen en werelddelen* 249
- Binding data aan controls 250
  - Voorbeeld 2: DataSet-koppeling (binding) met controls* 251
  - Opdracht Binding 1: Koppelen van controls* 254
  - Opdracht Binding 2: Garages* 254
- 1-op-n master-detail-binding 255
  - Voorbeeld 3: 1-op-n (1:n) koppeling* 255
  - Opdracht 1-op-n-koppeling 1: Facturen* 264
  - Opdracht 1-op-n-koppeling 2: Wielerploeg* 264
  - Opdracht 1-op-n-koppeling 3: Provincies* 265
- Look-up-tabellen in een DataGridView 265
  - Voorbeeld 4: Look-up DataTable* 265
  - Opdracht look-up DataTable 1: Facturen* 273
  - Opdracht look-up DataTable 2: Auto's* 273
- Value & display members 274
  - Voorbeeld 5: Value & display members* 274
  - Opdracht Value- & DisplayMembers 1: Auto's* 276
  - Opdracht Value- & DisplayMembers 2: Eigenaren* 276
- N-op-m (n:m) koppeling tussen DataTables 276
  - Voorbeeld 6: n:m-koppeling* 277
  - Opdracht n:m-koppeling 1: Auto's en eigenaren* 290
  - Opdracht n:m-koppeling 2: Aanvullen voorbeeld 6 n:m-koppeling* 291
  - Opdracht n:m-koppeling 3: Klassen en leerlingen ** 291
- Wat heb je geleerd? 292

Hoofdstuk 3 Database versus Dataset 293

Inleiding 293

Desktop-database: Microsoft Access 293

*Voorbeeld 7: Microsoft Access 294**Opdracht Access 1: Rugbyteams 309**Opdracht Access 2: Auto's en eigenaren 309**Opdracht Access 3: Klassen en leerlingen * 310**Opdracht Access 4: Politici en partijen 310***Hoofdstuk 4 Drag & Drop 311**

Inleiding 311

*Voorbeeld 8: Drag & Drop 312**Opdracht Drag & Drop 1: Vakantiewoningen 316**Opdracht Drag & Drop 2: Kastelen en pachters * 316*

Wat heb je geleerd? 317

Hoofdstuk 5 Multiformulierapplicatie 319

Eén applicatie, meerdere formulieren 319

*Voorbeeld 9: Gegevensoverdracht tussen formulieren 319**Opdracht Multiformulier 1: Rugbyteams 326**Opdracht Multiformulier 2: Auto's en eigenaren 326*

Meerdere formulieren bij start applicatie 326

*Voorbeeld 10: Login-formulier 326**Opdracht Multiformulier 3: Login 336*

Wat heb je geleerd? 336

Hoofdstuk 6 Online databases 337

MySQL 337

*Voorbeeld 11: MySQL 337**Opdracht MySQL 1: Adressenlijst 345**Opdracht MySQL 2: Meerdere adressen 345**Opdracht MySQL 3: Voetbaluitslagen 345**Opdracht MySQL 4: Classic Models compleet * 346*

Microsoft SQL Server Express 346

Opdracht SQL Server Express 1 * 346

Wat heb je geleerd? 346

Nawoord 349

Deel 4: Objectoriëntatie

Inleiding *Deel 4: Objectoriëntatie* 353

- C# OO & UML 353
- Benodigde voorkennis 354
- Hoe werk je met dit boek? 354

Hoofdstuk 1 Voorbereiding 355

- Objectoriëntatie 355
- Kenmerken 355
- UML 355
- Voorbereiding voorbeeldprogramma 356
- Wat heb je geleerd? 362

Hoofdstuk 2 Klassen (Classes) 363

- Beschrijving 363
- Inhoud (instantie) 363
- UML 363
- Vuistregels 364
- Soorten klassen 364
- Naamgeving 365
  - Voorbeeld 2.1: Aanmaken klasse Konijn* 365
- Opdrachten Klassen 366
  - Opdracht 2.1: Aanmaken klasse Gras* 366
  - Opdracht 2.2: Aanmaken klasse Venijnboom* 366
  - Opdracht 2.3: Aanmaken klasse Vingerhoedskruid* 366
  - Opdracht 2.4: Aanmaken klasse Koe* 366
  - Opdracht 2.5: Aanmaken klasse Lynx* 366
  - Opdracht 2.6: Aanmaken klasse Beer* 366
- Wat heb je geleerd? 366

Hoofdstuk 3 Encapsulation, variabelen en eigenschappen 367

- Encapsulation 367
- Naamgeving variabelen én eigenschappen 368
- Variabelen 368
- UML 369
  - Voorbeeld 3.1: Interne variabelen* 370
- Visual Studio klassendiagram 371
  - Voorbeeld 3.2: Visual Studio klassendiagram genereren* 371
- Eigenschappen (properties) 372
  - Voorbeeld 3.3: Eigenschappen* 373
  - Voorbeeld 3.4: ReadOnly-eigenschappen* 374
  - Voorbeeld 3.5: Eigenschappen met een complex type toevoegen* 375
- Opdrachten Encapsulation, variabelen en eigenschappen 376
  - Opdracht 3.1: Voorbereiding klasse Gras* 376
  - Opdracht 3.2: De klasse Gras implementeren* 377

Verkorte schrijfwijze eigenschappen 378

Voorbeeld 3.6: Verkorte schrijfwijze eigenschappen 378

Opdracht Verkorte schrijfwijze 381

Opdracht 3.2: Verkorte schrijfwijze: de klasse Venijnboom 381

Wat heb je geleerd? 382

Hoofdstuk 4 Methoden 383

Beschrijving 383

Eisen 383

Overloaden 383

UML 384

Voorbeeld 4.1: Methoden toevoegen aan de klasse Konijn 385

Opdrachten Methoden 390

Opdracht 4.1: Methoden toevoegen aan de klasse Koe 390

Opdracht 4.2: Methoden toevoegen aan de klassen Gras en Venijnboom 390

Reflectie 390

Wat heb je geleerd? 390

Hoofdstuk 5 Constructor 391

Beschrijving 391

Eisen constructor 391

UML 391

Voorbeeld 5.1: Constructors voor Konijn 392

Opdrachten Constructor 393

Opdracht 5.1: Constructors voor Koe 393

Opdracht 5.2: Constructors voor Gras en Venijnboom 393

Voorbeeld 5.2: Konijn tekenen 394

Opdrachten Tekenend 395

Opdracht 5.3: Tekenend van Koe 395

Opdracht 5.4: Tekenend van Gras en Venijnboom 395

Wat heb je geleerd? 396

Hoofdstuk 6 Structs 397

Beschrijving 397

Stack 397

Heap 397

Eigenschappen struct 398

UML 399

Voorbeeld 6.1: NatSimII struct Snelheid 399

Wat heb je geleerd? 401

Hoofdstuk 7 Compositie 403

Beschrijving 403

Voorbeeld 7.1: Compositie klasse Rechthoek 404

Wat heb je geleerd? 407

Hoofdstuk 8 Overerving 409

Beschrijving 409

Voordelen 409

UML 409

NatSimII 411

Erven 412

Afspraken 413

Voorbeeld 8.1: Overerving 413

Opdracht Overerving 426

Opdracht 8.1: Klasse Vingerhoedskruid 426

Wat heb je geleerd? 426

Hoofdstuk 9 Abstracte klasse 427

Beschrijving 427

UML 427

Voorbeeld 9.1: Abstract maken van de klasse GrafischObject 427

Opdrachten Abstracte klassen 428

*Opdracht 9.1: Abstract maken van de klasse Leven 428**Opdracht 9.2: Abstract maken van de klasse Plant 428*

Wat heb je geleerd? 428

Hoofdstuk 10 Oefening, uitbouwen van het project 429*Voorbeeld 10.1: Klasse Dier 429*

Opdracht Typering object 431

*Opdracht 10.1: IsDier() 431**Voorbeeld 10.2: Abstracte methode implementeren 431*

Opdrachten Uitbouwen van het project 433

*Opdracht 10.2: Vleeseter 433**Opdracht 10.3: Methode Eet() bij Vleeseter 433**Opdracht 10.4: Alleseter 433**Opdracht 10.5: Methode Eet() bij Alleseter 433**Voorbeeld 10.3: Aanpassen van de klasse Konijn 434*

Opdracht Vernieuwde klasse 435

*Opdracht 10.6: Nieuwe klasse Koe 435***Hoofdstuk 11 Interfaces 437**

Beschrijving 437

UML 438

Voorbeeld 11.1: Interface IBewegendObject 438

Opdracht Interfaces 442

Opdracht 11.1: Klok toevoegen 442

UML-klassendiagram Dier 442

Wat heb je geleerd? 442

Hoofdstuk 12 Delegates 443

- Voorafje 443
- Beschrijving 443
- UML 443
- Aanmaken delegate 444
  - Voorbeeld 12.1: Delegate definiëren, aanmaken en gebruiken* 444
- Waarom delegates? 448
- Callback-functies 448
  - Voorbeeld 12.2: Callback delegate* 449
- Opdrachten Delegate 452
  - Opdracht 12.1: De ProgressBar* 452
  - Opdracht 12.2: Spreektijd* 452
  - Opdracht 12.3: Spreektijd met eindtijdwaarschuwing ** 452
- Multithreading 453
- Wat heb je geleerd? 453

Hoofdstuk 13 Events 455

- Beschrijving 455
- UML 456
  - Voorbeeld 13.1: Timer event* 457
  - Voorbeeld 13.2: Beweging* 459
- Opdrachten Completeren formulier 465
  - Opdracht 13.1: Toevoegen code* 465
  - Opdracht 13.2: Test het programma* 465
  - Voorbeeld 13.3: Het eerste zelfbouwevent* 465
  - Voorbeeld 13.4: Event arguments* 468
  - Voorbeeld 13.5: Keten van events* 471
- NatSimII tot nu toe 477
- Opdrachten Events 478
  - Opdracht 13.3: Extra informatie tonen* 478
  - Opdracht 13.4: Nog meer informatie tonen ** 478
- Collision detection 478
  - Voorbeeld 13.6: Collision detection* 479
- Opdrachten Collision detection 483
  - Opdracht 13.5: Red de Venijnboom* 483
  - Opdracht 13.6: Vleeseter, Jaguar* 483
  - Opdracht 13.7: Vleeseter, Lynx* 483
  - Opdracht 13.8: Alleseter, Beer ** 484
  - Opdracht 13.9: Red de Venijnboom opnieuw* 485
  - Opdracht 13.10: Conversie van Leven naar Venijnboom* 485
  - Opdracht 13.11: Conversie van Leven naar Vingerhoedskruid* 485
  - Voorbeeld 13.7: Zaaïen* 485
- Wat heb je geleerd? 486

Hoofdstuk 14 Oefening baart kunst 487

Opdrachten NatSimII 487

*Opdracht 14.1: Venijnboom 487**Opdracht 14.2: Vingerhoedskruid 487**Opdracht 14.3: Zaaïen 487**Opdracht 14.4: Over gras lopen * 487**Opdracht 14.5: Voortplanting 487**Opdracht 14.6: Voortplanten Planten * 488**Opdracht 14.7: Shooting game * 488**Opdracht 14.8: Snelheid wijzigen * 488**Opdracht 14.9: Plaatjes * 488**Opdracht 14.10: Geluid * 488**Opdracht 14.11: Collision detection * 488**Opdracht 14.12: Evenwicht * 489***Nawoord 491****Bijlagen 493**

Cookbook Events 493

UML-diagram NatSimII 496

Naming conventions C# 498

Bronvermelding 499